

1

Helsingin kaupunki
Teknisen palvelun lautakunta
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Asia: oikaisuvaatimus

Vaatimus

Oikaisuvaatimus koskee Helsingin kaupungin hankintakeskuksen 8.2.2013 kauppapalvelujen hankintaa HEL 2012-014815 T 02 08 02 00 tekemää päätöstä. Servea Oy vaatii, että päätös ensisijaisesti kumotaan ja toissijaisesti jätetään täytäntöönpanematta, kunnes Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tutkinut Servea Oy:n toimenpidepyynnön, joka koskee Kespro Oy:n jäljempänä tässä oikaisuhakemuksessa selvitettyä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä.

Perustelut

Helsingin kaupungin hankintakeskus on 8.2.2013 tekemällään hankintapäätöksellä päättänyt hyväksyä Kespro Oy:n tarjouksen koskien kauppapalvelujen yhteishankintaa (H079-12 DnroHEL2012-014815). Päätöksen mukaan valintaperusteena on ollut halvin hinta.

Kespro Oy:n tarjoama hinta oli halvin. Se on niin halpa, että tarjotulla hinnalla ei ole mahdollista toteuttaa tarjouspyynnön tarkoittamaa hankintaa siinä edellytetyllä tavalla. Annetuista kolmesta tarjouksesta Kespro Oy:n tarjoushintaan verrattuna kallein tarjoushinta oli yli kolminkertainen ja toiseksi tullut Servea Oy:n tarjoushinta lähes kaksinkertainen. Kespro Oy:n hinta ei perustu liiketaloudellisiin perusteisiin, sikäli kuin liiketaloudellisilla perusteilla ymmärretään tarjousta, jonka tarkoittamaa toimintaa voidaan harjoittaa normaalien yritystoimintaan liittyvien periaatteiden mukaan voittoa tuottaen. Kespro Oy:n tarjoukseen perustuva toiminta ei voi olla voittoa tuottavaa, vaan selkeästi negatiivista tulosta aiheuttavaa. Tarjous olisi hankintalain (2007/348) 63 §:n tarkoittamana poikkeuksellisen alhaisena tarjouksena tullut edellä todetuilla perusteilla hylättyä.

Liitteenä on Servea Oy:n laatima selvitys hankinnan kohteena olevan kauppapalvelun palvelunkuvauksen mukaisesta toiminnasta aiheutuvista kustannuksista. Siitä ilmenee, että tarjottaessa palvelua 0-katteella palvelun hinnaksi per toimitus muodostuu 4,23 euroa. Kespro Oy:n tarjoama hinta, 2,85 euroa per toimitus ei kata edes henkilöstökustannuksia minimipalkalla. Servea Oy on harjoittanut kauppapalveluliiketoimintaa yli 10 vuotta ja omaa siitä kattavimman kokemuksen

Suomessa, minkä perusteella se kykenee luotettavasti arvioimaan toiminnan edellyttämiä resursseja ja niistä aiheutuvia kustannuksia.

Kespro Oy:n tarjous perustuu sen määräävään markkina-asemaan ja ns. saalistushinnoitteluun, minkä tarkoituksena on hinnoittelulla ajaa kilpailijat markkinoilta. Kespro Oy on osa Kesko-konsernia ja sille on keskittynyt n. 30 % päivittäistavara-kaupasta. Asemansa vuoksi sillä on paljon alhaisemmat tuotteiden hankintahinnat, kuin muilla alan toimijoilla. Kespro Oy kykenee kompensoimaan tuotteidensa hinnoittelulla alihinnoittelusta kauppapalvelusta aiheutuvat tappiot, eli harjoittamalla ns. ristiinsubventointia.

Kespro Oy tai Kesko-konserni eivät ole monopoliasemassa, mutta sitä ei edellytetä, jotta yrityksen voitaisiin katsoa olevan määräävässä markkina-asemassa. Oikeuskirjallisuudessa teoksessa Alkio-Wik. Kilpailuoikeus, Helsinki 2004, s. 273 viitataan tältä osin Continental Can – tapaukseen, jossa tuomioistuin totesi, että määräävä markkina-asema ei sulje pois tietynasteista kilpailua, mutta se antaa tällaisessa asemassa olevalle yritykselle mahdollisuuden vaikuttaa huomattavasti kilpailuedellytyksiin.

EY:n tuomioistuin on määritellyt määräävän markkina-aseman (Asia 85/6, Hoffmann La Roche) seuraavasti: *”Määrävässä markkina-asemalla tarkoitetaan yrityksen taloudellista valta-asemaa, jonka perusteella se voi estää toimivan kilpailun relevanteilla markkinoilla, koska se voi toimia huomattavan itsenäisesti suhteessa kilpailijoihinsa, asiakkaihinsa ja lopulta kuluttajiin.”*

Kilpailulain (948/2011) 7 §:ssä määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on kielletty. Sen 1 momentin 2 kohdan mukaan väärinkäyttöä voi olla erityisesti tuotannon, markkinoiden tai teknisen kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi.

Tässä tapauksessa kysymys on ns. saalistushinnoittelusta, mikä em. teoksen sivulla 291 määritellään seuraavasti: *”Saalistushinnoittelusta on kysymys, kun määräävässä markkina-asemassa oleva yritys pyrkii hinnoittelullaan ajamaan kilpailijoita pois markkinoilta tai ehkäisemään uuden alalle tulijan tulon markkinoille.”*

Erityisesti huomioon otettava tuomio asiassa on (Asia C-62/86, AKZO), jossa yhteisöjen tuomioistuin vahvisti kaksi menetelmää sen tutkimiseksi, onko joku yritys käyttänyt saalistushinnoittelumenetelmää. Näistä tässä tapauksessa merkityksellinen on ensimmäinen, josta todettiin seuraavaa: *”Ensimmäkin muuttuvien kustannusten keskiarvoa alhaisempia hintoja on aina pidettävä osoituksena markkina-aseman väärinkäytöstä.”*

Kespro Oy pyrkii selkeästi saalistushinnoittelua harjoittamalla ajamaan kilpailijat markkinoilta ja saatuaan markkinat haltuunsa se tulee muuttamaan hinnoittelunsa saavuttamansa aseman mahdollistamalla tavalla. Viittaamme tämän osalta oikeuskäytäntöön (Asia C-333/94, Tetra Pak II), jossa tapauksessa tuomioistuin totesi, että saalistushinnoittelun toteamiseksi ei ole välttämätöntä osoittaa, että määräävässä asemassa oleva yritys on nostanut hinnat takaisin kilpailua rajoittavan toimintansa jälkeen. Kohdassa 44. todetaan seuraavasti: *” On lisättävä, että tähän tapaukseen liittyvissä olosuhteissa ei ole tarkoituksenmukaista vaatia lisänäyttönä sen osoittamista, että Tetra Pakilla oli todellinen mahdollisuus saada tappionsa takaisin. Saalistushinnoittelu on voitava sanktioida heti, kun on olemassa kilpailijoiden*

syrjäyttämisen vaara. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 151 ja 191 kohdassa todennut, että tässä tapauksessa tällainen vaara oli olemassa. Tavoitellun päämäärän eli vääristymättömän kilpailun ylläpitämisen vuoksi ei voida odottaa, että tällainen toimintatapa todella johtaa kilpailijoiden todelliseen syrjäyttämiseen.”

Muuta

Oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot ovat seuraavat:

Servea Oy

PL 77

00371 Helsinki

Puh: 050 431 0223

Sähköposti: marika.peiponen@kauppapalvelu.fi

Helsingissä helmikuun 20. päivänä 2013

Servea Oy

Marika Peiponen
Toimitusjohtaja